GAZETA KRAKOWSKA

Nro 16.

z KRAKOWA dnia 25 LUTEGO 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Krakowa.

Na 21 Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey d. 10 Stycznia 1827 r.

Reprezentant Kryspin Hr. Żeliński uważaiąc iakkolwiek Odpowiedź Senatu na wniosek Reprezentanta Lipczyńskiego względem zmian w Konstytucyi uczyniony bydź zaspakaiącą, z względu iednak na wieść powszechną, która potwierdza, że Komitet ułożony przez siebie proiekt zmian w Konstytucyi miał przesłać Nayiaśnieyszym Kray ten proteguiącym Dworom, ponawiał swe żądanie poprzednio na piśmie podane, o wezwanie Senatu do oznaymienia JWW. Rezydentom, aby Ci następnie swym Dworom przedstawić raczyli, że Reprezentacya Narodowa żadnych zmian w Konstytucyi nieżądała ani żądać zamyśla.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski spostrzegaiąc w głosie Reprezentanta Hr. Żelińskiego iakoby dążność do ograniczenia Wysokiey Woli Trzech Nayiaśnieyszych Proteguiących Dworów, którzy nietylko poddanych Berłu Ich podległych, ale i Nas iako poddanych z wdzięczności uszczęśliwić pragną, wnosił ażeby rzecz ta do polityki należąca w Izbie Obrad mieysca niemiała, ile że JWW. Rezydenci iako stróże Konstytucyi zdziałań Izby naylepsze przełożenia swym Nayiaśnieyszym Dworom uczynić zdołaią.

Reprezentant Kryspin Hr. Żeliński w odpowiedzi oświadczył, że wniosek iego niezmierza do wdawania się w przedmioty polityki, obeymuie tylko żądanie, aby Nayiaśnieysi Protektorowie o życzeniach ludu Krakowskiego względem zachowania Konstytucyi zawiadomionemi bydź mogli.

Marszałek oznaymił, że wniosek Reprezentanta Hr. Żelińskiego mieysca mieć niemoże, z powodu że Komitet do proiektowania zmian w Konstytucyi z woli Nayiaśnieyszych Monarchów był wyznaczonym, i Senat zadowolniaiącą w tym względzie Izbie udzielił odpowiedź.

Reprezentant Kryspin Hr. Żeliński oświadczył, że w tym przedmiocie podał na piśmie swóy wniosek do Izby, i ten Senatowi przesłanym został, w dniu zaś dzisieyszym toż samo ponawia.

Marszałek uważał możność przesłania ieszcze iego wniosku Senatowi skoro na piśmie takowy złoży, lub też powzięcia z Sekretoryatu odpowiedzi Senatu dla obiaśnienia się.

Poczem Marszałek na przedstawienie Sekretarza Seymowego zapytał się Izby, czy iest iey wolą aby prośba XX. Augustyanów przez Delegowanego z Akademii Czaykowskiego na Posiedzeniu wczorayszem wniesiona, względem udzielenia im wsparcia przynaymniey w kilku tysiącach z Extraordynaryow, do Senatu przesłaną była.

Izba Prawodawcza prośbę powyższą Senatowi przesłać uchwaliła.

W dalszym ciągu działań Sekretarz Seymu odczytał nadeszłe z strony Senatu Rządzącego Reskrypta.

1. Reskrypt Senatu nadsyłaiący zmodyfikowany Proiekt do Prawa umarzaiącego inexibilia dochodów Skarbowych z roku 1825/6 w Summie Złp. 4,794 gr. 17, który Kommissyi Skarbowey do opinii przesłanym został.

2. Reskrypt Senatu przesyłaiący zmodyfikowany proiekt do Prawa przedłużaiącego termin prekluzyiny dla Instytutów PP. Prezentek Klasztoru Sgo Jana i XX. Bernardynów na Stradomiu do produkowania Praw rzeczowych w Kommissyi hypoteczney do dnia ostaniego Lutego r. b.

Prezyduiący w Kommissyi Prawodawczey Paweł Czaykowski za poprzedniem odczytaniem proiektu przez Sekretarza Seymu, przedstawił Izbie opiniią teyże Kommissyi za przyięciem dopiero odczytanego proiektu.

Izba Prawodawcza zgodnie z opiniią Kommissyi Prawodawczey proiekt wspomniony w Prawo zamieniwszy, Senatowi do ogłoszenia przesłać postanowiła.

3. Reskrypt Senatu zezwalaiący na udzielenie wsparcia XX. Bernardynom w Summie 2000. Złp. z funduszu Extraordynaryow, na budżecie na rok 1827/8 umieszczonego, na reparacyą ich Kościoła na Stradomiu, który Kommissyi Seymowo-Skarbowey do opinii przesłanym został

4. Reskrypt Senatu przyznaiący P. Gawełkiewiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu Okręgu Chrzanowskiego Summę Złp. 1400 iako należność za wynaymowanie lokalu dla Sądu Pokoiu, przez niego opłacanego.

5. Reskrypt Senatu odpowiadaiący na wniosek Delegowanego Sędziego Pokoiu Librowskiego, w przedmiocie przyniesienia ulgi Właścicielom Domów bezpiętrowych w mieście podatek Osobisto-Klassyczno-Przemysłowy, zarówno z innemi właścicielami opłacać winnym, iż Senat iedyny upatruie środek, w pomnożeniu ilości Klass do Subrepartycyi według Art. 7. Ustawy Seymowey z dnia 7. Stycznia 1820 r. w którym to celu stósowny Izbie przesyła proiekt, który Kommissyi Skarbowey do opinii odesłanym został.

6. Odpowiedź Senatu na prośbę X. Floryana Kudrewicza o wyznaczenie Mu iako Professorowi wysłużonemu pensyi Emerytalney, zawieszaiąca udzielenie takowey, aż do wyiaśnienia, czyli fundusz 30,000 Złp. na Emerytury Akademickie zupełnie niezostał wyczerpanym.

7. Odpowiedź Senatu na żądanie Kongregacyi Kupieckiey o zaprowadzenie opłat od wyszynku wina w Okręgu Miasta Krakowa, zawieszaiąca rozpoznanie tego przedmiotu aż do usunięcia zawad towarzyszących temuż, iakiemi są: Prawa właścicieli Dóbr Ziemskich i trudność zaprowadzenia kontrolli wprowadzonego wina, przy niemożności utrzymania Komor Celnych pogranicznych.

8. Reskrypt Senatu odpowiadaiący na głos Delegowanego Sędziego Pokoiu Librowskiego, co do sposobu zaradzenia brakowi funduszu do zaspokoienia potrzeb na rok 1827/8, na których pokrycie Senat podwyższenie podatku Osobisto-Klassyczno-Przemysłowego o Summę Złp. 24,000 zaproiektował, iż iakkolwiek wpływ poboru czopowego iest

naterаz zwiększonym, podwyżka iednak ta za niemylny stosunek do wyrachowania przyszłych dochodów, na których maią się opierać wydatki, braną bydź niemoże.

Reskrypta te iako do wiadomości służące w Aktach zachowane zostały.

Prezyduiacy w Kommissyi Skarbowey wprowadził pod Decyzyą Izby Budżet Rozchodów na rok 1827/8 z oświadczeniem co do zawieszoney na Posiedzeniu wczorayszem deliberacyi nad przychodem z Minerwaliow, że względem tych Kommissya poźniey uwagi swe przedstawi.

W ciągu roztrząsania każdey pozycyi rozchodow a naprzod tytułu 1go oddziału 1go obeymuiącego pensye Senatu Rządzącego z Wydziałami, przedewszystkiem zaś co do pensyi Senatu, gdy w pozycyi 2giey pensya dla 12 Senatorow przez Senat w kwocie Złp. 72,000 proiektowana, przez Kommissyą Skarbową do kwoty 67,800 Złp. zmnieyszona została, z powodu że stosownie do Art: 18 zasad Statutu Akademickiego ogłoszonych dwie pensye płatne z Skarbu Publicznego pobierać zabraniaiących, oszczędza się Senatora dożywotniego Sołtykowicza pensya emerytalna Złp. 1200 z pensyi Senatora Boduszyńskiego na zasadzie Reskryptu Kommissyi Organizacyyney z dnia 7 Stycznia 1817 art: 2 połowę mnieyszą pensyi Złp. 3000.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski przeciwnym będąc umieszczeniu tey pozycyi na Budżecie oświadczył, że pensya P. Boduszyńskiego Professora na teraz Senatora, iako wykonywaiącego obowiązki Katedry przez Zastępcę, odwoływaną i zmnieyszaną bydź niemoże, a pozostałość od opłacenia Zastępcy do Skarbu oszczędności w Akademii i zarządu Kuratora, na wydatki które z rozgałęzionych nauk są tysiącznemi, należą; też same powody wskazywał Mowca i do emerytury P. Sołtykowicza.

Marszałek z uwagi, że na 1 Budżecie pensya dla 12 Senatorow wkwocie złp. 72,000 iest oznaczona, do zmnieyszenia zaś z strony Senatu żadna nienadeszła inicyatywa, oświadczył: że pozycya ta zmienioną bydź niemoże.

Assesor Seymu Soczyński przez nadesłanie z strony Senatu proiektu do Budżetu twierdził, że takowy iest tem samem inicyatywą.

Delegowany z Akademii Karol Hube niemożność zmiany tey pozycyi gruntował na Budżecie Kommissyi Organizacyiney, ktory będąc prawem trwaiącem, niemaczey iak tylko za inicyatywą Senatu zmnieyszonym bydź może.

Marszałek zwracał uwagę Kommissyi Skarbowey na 1szy Budżet, od ktorego gdy inicyatywy do zmnieyszenia niema, odstępować niemożna.

Assesor Seymu Soczyński z powodu, że Marszałek Seymu przy pierwszym obstaie Budżecie, domagał się kreskowania, czy ma bydź proiekt Senatu, czyli też opinia Kommissyi utrzymany, a to z mocy prawa Izbie w tym względzie służącego.

Delegowany z Akademii Czaykowski nie znaydował mieysca kreskowania, skoro pozycya Senatu co do pensyi Senatorow na pewnych opiera się zasadach.

Delegowany Sędzia Pokoiu Mieroszewski zapytywał się Marszałka, dla czego zrobiona oszczędność z pensyi 2ch Senatorow z tytułow podwoynych posad, do 3go także Senatora w tem samem położeniu będącego rozciągnięta nie iest.

Marszałek oświadczył, że kreskowanie dla braku inicyatywy w tym przedmiocie nastąpić niemoże.

Delegowany Sędzia Pokoiu Mieroszewski domagał się odpowiedzi na zapytanie przez siebie uczynione.

Marszałek Seymu oznaymił, że Senat

)2(

żadnemu Senatorowi nieproponował zmnieyszenia.

Delegowany z Akademii Czaykowski w wypuszczeniu 3go Senatora, uważał niezachowanie względnie wszystkich iednakowey sprawiedliwości, lubo z drugiey strony umieszczenie to żadnegoby niemogło mieć skutku.

Delegowany Sędzia Pokoiu Mieroszewski nie był w tem przekonaniu, ażeby zastosowanie 3 Senatora do tey oszczędności, iak Delegowany z Akademii Czaykowski twierdzi, nie miało mieć żadnego skutku.

Marszałek zapytywał się Kommissyi Skarbowey, czyli od opinii swey odstępuie.

Członek Kommissyi Skarbowey Librowski w dodatku do motywów Kommissyi Skarbowey przedstawiał, że Kommissyia co do P. Sołtykowicza miała na uwadze pozostanie się tegoż przy kwocie złp. 1800 za zasługi wyznaczoney, względnie zaś P. Boduszyńskiego, że na mocy Reskryptu Kommissyi Organizacyiney, nikt dwóch pensyi pobierać nie może.

Delegowany z Akademii Czaykowski powtórzył przez siebie czynione uwagi, że wchodzący do Senatu Professor przez Zastępcę swego zostaie Professorem, a oszczędność idzie do Kassy Akademickiey.

Marszałek Seymu przedstawiał, że pozycyia 2 niebeymuie ani Akademików, ani Duchownych tylko 12 Senatorów, do zmnieyszenia którym pensyi gdy inicyatywy Senatu niema, do kreskowania, bez obrazy Konstytucyi przystąpićby nie można.

Delegowany Sędzia Pokoiu Librowski żądał obiaśnienia, czyli pierwszy Budżet iest obowiązuiącym lub nie.

Delegowany z Akademii Czaykowski w odpowiedzi oświadczył, że względem mocy obowiązuiącey 1 Budżetu żadney niemasz wątpliwości, bo to iest wolą Monarchów.

Delegowany Sędzia Pokoiu Librowski odpowiedzią powyższą zaspokoionym został.

Assesor Seymu Soczyński wnosił, ażeby poprzednio cały Tytuł odczytać, a późniey wotować.

Marszałek oznaymił, że niedopuści kreskowania z powodu pozycyi 2, do którey niema inicyatywy Senatu, gdyżby to było ubliżeniem prawu.

Reprezentant Czerniński oznaymił, że natenczas będzie ubliżenie nowemu prawu Akademickiemu, które dwóch pensyi pobierać zabrania.

Marszałek obiaśniał, że w pozycyi 2 rzecz toczy się o Senatorach nie o Akademikach.

Delegowany z Akademii Czaykowski przekładał Izbie Prawodawczey, że dopuszczenie zmnieyszenia pensyi Senatorów, których połowa iest od Izby obrana, sprzeciwiałoby się wszelkim zasadom sprawiedliwości i porządku.

Następnie Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey przystąpił do odczytania resztuiących pozycyi, między któremi gdy w pozycyi 19 pensyia posługacza przy Biórze Rachuby przez Senat w kwocie złp. 400 proiektowana, przez Kommissyią Seymowo-Skarbową zupełnie uchyloną została, z powodów tych samych, iakie były w uwagach lat poprzedzaiących tem bardziey, że w r. 1825/6 posada ta nie była proponowaną, Marszałek Seymu przedstawiał Izbie potrzebę utrzymania tey posady, bez którey Bióro Rachuby dla samego utrzymania porządku i czystości obeyść się nie może.

Assesor Seymu Soczyński C. K. Skarbowey usprawiedliwiaiąc tę pozycyią oświadczył, iż Kommissyia miała na uwadze, że 2ch posługaczów przy Wydziałach Senatu bę-

dących, z których ieden dotąd w Biórze Rachuby używany bywa, z pomocą będącego tamże milicyanta, czystość w kancellaryi Biòra Rachunkowego utrzymać mogą.

Delegowany z Akademii Czaykowski wnosił za przychyleniem się do przedstawienia Marszałka, skoro tego wymaga potrzeba.

Marszałek Seymu zapytywał się Izby, czyli posada posługacza przy Biórze Rachuby na Budżecie pozostać ma.

Reprezentant Rudowski wnosił, ażeby Izba Budżet tytułami decydowała.

Reprezentant Kadłubowski oświadczył, że na przeszłem Posiedzeniu decyzyia przez pozycyie przyięta była.

Jacek *Księżarski*,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 15 *Lutego.*

G Ł O S
JO. Xięcia Ministra Przychodów i Skarbu,
Na Posiedzeniu zebrania Komitetow,
w d. 1go Lutego 1827 r. miany.

Szanowne Zgromadzenie!

Z dopełnionego tu sprawozdania Dyrekcyi Główney o uskutecznionych przez nią w upłynionem półroczu działaniach, widziemy iak szczęśliwe są owoce Stowarzyszenia Kredytowego Ziemskiego, które co dzień bardziey usprawiedliwiaią łaskawą o dobro nasze troskliwość Tego Kròla, któremu przy tylu innych, i to także winni iesteśmy dobrodzieystwo.

Pomiędzy ważnemi przez Tego wspaniałego Monarchę Polsce nadanemi Instytucyiami, nieposlednie zaiste trzyma mieysce Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, iako przeznaczone do powrócenia z czasem własności gruntowych do szczęśliwszego stanu, i do ożywienia w kraiu kredytu, iego prawdziwego wszelkiey pomyślności źródła.

Gdyby, zważaiąc na okoliczności nastaniu Instytucyi tey towarzyszące, nie trzeba było goić rany dawne, kilkudziesiątletnią prawie woyną zadane; gdyby urządzenie iey nie były poprzedziły przepisy moratoryyne; gdyby nakoniec nie trzeba było wdać się w pośrednictwo między równie zubożonych Wierzyciela i Dłużnika, dla ustanowienia bezstronney zobopòlnych ofiar równowagi, Instytucyia sama mogła była inne wcale mieć zasady. Ulegaiąc atoli niezbędney konieczności, potrafiła ona wszelako ile bydź mogło naylepiey walczące z sobą pogodzić strony, i pomimo ogromu długów, dwie trzecie części wartości Dòbr Ziemskich przewyższaiących, potrafiła tak wielkiemu wydołać złemu innych nie wzywaiąc sprzymierzyńców, iak tylko czas i zaufanie.

Tym iedynie sposobem, można było usunąć szkodliwą dla wszystkich niewypłatność, i oddalić z przed sieni sądowych mnóstwo spraw bez celu, korzyści wiedzionych.

W ciągu rozlicznych Towarzystwa działań, zdarzy się zapewne, iż właściciel ziemi, nad istotny walor zadłużoney, ustąpić z niey będzie zmuszony; zdarzy się, iż nadzieia nieiednego z dłużników istotę położenia swoiego dokładnie nieoceniaiących, zawiedzioną zostanie; zdarzy się nakoniec, że wielu wierzycieli uyrzy korzyści, których wcale nie przewidywali: wszystko to zdarzyć się będzie mogło, bo taka iest koley wszelkiey nowey Instytucyi. Każdy ią tylko z tey strony uważa, która ze szczególnem i chwilowem iego położeniem naywięcey zdaie mu się mieć styczności.

Do Prawodawców należy, wszystkie instytucyi cele, i środki bystrem przeyrzeć okiem, i wszelkie iey wcześnie wyrachować wypadki; czas zaś wszystkiemu właściwą na-

daiąc cechę, zasady i zamiary wieńczy i usprawiedliwia.

Skutki naszego Towarzystwa, dotąd są nader pomyślne. Ze wszystkich Woiewództw Obywatele, pośpieszyli przystąpić do Towarzystwa. Ledwo od zawiązania się iego półroku upłynęło, a już ogół żądanych kapitałów nie licząc Rządu do stu millionów dochodzi. Już prawie pięćdziesiąt millionów Listów Zastawnych w obieg istotnie puszczonych ożywiło cyrkulacyią, ułatwiło umowy, i bez zniżenia waloru ziemi odłużoney, umorzyło długi wzaiemne. Wpływ opłat Towarzystwu należnych uskutecznił się prawie w zupełności, a spodziewać się można, że mała zaległość weydzie cała do Kass Towarzystwa bez użycia środków znaglaiących. — Chociażby iednak ta i nie wpłynęła, wiadomo Wam iest Szanowni Mężowie, że pomimo tego, wypłaty przez Towarzystwo uskutecznić się powinne, naydoskonaley są zapewnione. Kurs Listów Zastawnych iest pomyślny, bo się między 76 i 77 utrzymuie, zabezpiecza go od wszelkiego szkodliwego zniżenia, pomoc, którey Nayiaśnieyszy szczęśliwie nam panuiący Monarcha ciągle Towarzystwu udziela, a którey Instytucyia nasza wkrótce potrzebować nie będzie. — Przyczyniły się do tych skutków czynności Dyrekcyi Główney, którey miło iest oddać należną sprawiedliwość. Noszą one niezaprzeczoną cechę gorliwego, bezstronnego i trafnego działania, iakiego tam tylko z pewnością spodziewać się można, gdzie nayszlachetnieysze miłości dobra publicznego uczucie, iedyną iest mozolney pracy pobudką, i nadgrodą.

Od Was to teraz Szanowni Komitetu Towarzystwa Członkowie, zależeć będzie nadanie ostateczney osiągniętym skutkom rękoymi. Wywyższeni nad wszystkie w Towarzystwie administruiące Władze, dobro ogółu iedynym będzie waszym zamiarem. Dla tego ogółu, dla ustalenia Kredytu Towarzystwa, i znaków, bezstronna sprawiedliwość kierować będzie waszemi Wyrokami, w rozstrzyganiu skarg do Was zanoszonych.

Prawo zawsze prawo, i nic iak prawo ciągle przez Was przemawiać będzie, a iak z iedney strony, baczyć nie omieszkacie, ażeby Władze Towarzystwa ściśle obowiązków swoich dopełniały, tak z drugiey strony głuchą będzie bezstronność Wasza, na żale tych, których opieszałość na skutki prawne narazi.

Tak prowadzone stowarzyszenia sprawy, doydą zapewne do zamierzonego celu, zwłaszcza gdy im Wielowładna towarzyszy opieka, Tego Króla, który od naypierwszey chwili wstąpienia na Tron Polski, nie przestaie dowodzić, iak wiele pragnie, ażeby Instytucyie, które zdaniem Jego do szczęścia naszego są potrzebne, skutecznie rozwinięte, i ugruntowane zostały.

GŁOS

Prezesa Dyrekcyi Główney, Na Posiedzeniu zebrania Komitetów *W dniu* 1go *Lutego* 1827 *roku miany.*

JO. Xiążę Ministrze Przychodów i Skarbu, Szanowny Komitecie Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, i Wy Szanowni Obywatele, w Zastępstwie Komitetu właścicieli Listów Zastawnych, na posiedzenie dzisieysze zaproszeni!

W dopełnieniu przepisu Art: 136 Prawa Seymowego na dniu 13 Czerwca 1825 r. o ustanowieniu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskiem zapadłego, po raz pierwszy Dyrekcyia Główna przystąpić ma do zdania sprawy że wszystkich czynności swoich. Zdanie to sprawy tem

samem, iż iest pierwsze, iż obeymuie Epokę czasu, dłuższą nad inne następne, nieco obszernieyszem bydź musi. Wprzód iednakże, niż do odczytania tegoż zdania sprawy przystąpiemy, odświeżyć nam należy pamięć wypadków, ustanowienie prawa tego poprzedzaiących, gdyż te stan òwczasowego położenia właścicieli Dóbr Ziemskich, oraz potrzebę spiesznego przyiścia im w pomoc wystawiaiąc, dadzą sposobność tem dokładnieyszego ocenienia, czyli Dyrekcyie Towarzystwa, wolą Prawodawcy, we wszystkiem zadość uczynić zdołały.

Zrodzeni na tey ziemi, będąc naocznemi świadkami zdarzeń zaszłych, znamy dokładnie, iż ogrom długów Dobra Ziemskie ciążących, powstał w nayznacznieyszey swey części z poświęceń, których potrzeba wymagała kraiu, oraz ze skutków woien, iakie nastąpiły. Ogrom tych długów iuż w roku 1805 tak był znacznym, iż obywatele w tey części kraiu, która pod Rządem Pruskim zostawała, prośby swe w òwczas iuż o zaprowadzenie systematu Kredytowego, temuż Rządowi przekładali; nastąpione po roku 1805 zdarzenia, wymagaiąc znowu od właścicieli ziemi całkowitego poświęcenia się sprawie publiczney, o znaczną nader ilość też długi zwiększyły; tak dalece, iż gdy w roku 1818 w moc Uchwały Seymowey, w dniu 26tym Kwietnia tegoż roku zapadłey, moratorium, z dniem 1 Stycznia 1821 r. koniec swóy wziąć miało, Izba Poselska zaniosła prośbę do Nayiaśnieyszego Pana, aby w mądrości swey raczył obmyślić środki podaiące zadłużonym właścicielom Dòbr sposobność uiszczenia się swym wierzycielom; gdyż po zniesieniu moratorium, Obywatele ci niebędą w stanie opłacenia długów swych, a tem samem nie potrafią uniknąć strat i zniszczeń, na iakie przez nieopłacenie tychże długów wystawieni będą.

Nayiaśnieyszy Wiekopomney pamięci Cesarz i Król Polski, ustaleniem szczęścia nowych swych poddanych, ciągle zaięty, w zamiarze usunięcia naprzód wszelkich zawad, iakie wówczas zaprowadzeniu Instytucyi Kredytowey na przeszkodzie stały, polecił w tymże ieszcze roku, wyznaczonym przez siebie pełnomocnikom, do układów z Prussami, aby obok załatwienia obrachunków między Rządem, a Rządem będących, stosunki również między obywatelami obu kraiów, we względzie wierzytelnościów zachodzące, ułożyć starali się, zwłaszcza, iż uzyskane Konwencyią z dnia 30 Marca 1815 r. ulgi dla dłużników tuteyszo-kraiowych, we względzie wierzycieli Pruskich powodem były, iż nazwaiem w Art: 6 teyże Konwencyi, danem zostało Rządowi Pruskiemu zapewnienie, że żadne dalsze ulgi udzielonemi na przyszłość Dłużnikom tuteyszo-kraiowym, we względzie wierzycieli Pruskich nie będą.

Po usunięciu powyższey przeszkody, iak osnowa protokółu z dnia 22 Maia 1819 roku, do Konwencyi Berlińskiey załączona wykazuie, proiekt o utworzeniu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego ułożonym został, a po rozbiorze go tak przez Deputacyią z pomiędzy Członków obu Izb przez Nayiaśnieyszego Pana wybraną, iako też przez Radę Stanu, i po zasiągnieniu zdania Rad Woiewódzkich, z polecenia Nayiaśnieyszego Pana, proiekt ten wniesionym do Izb Seymowych i w Prawo zamienionym został.

Wyiaśnienia, iakie przy rozbieraniu tegoż Prawa, pokładane były, wykazywały ilość długòw z sześciu Wojewòdztw, w których hypoteka w òwczas iuż uregulowaną była, zebranych, w Summie 517,011,071 zł: Pol. — Długi te co do nominalney ilości rzetelne, można było, w znaczney nader części, za idealne dla tego uważać, iż zbyt

często iedna, i taż sama osoba była dłużnikiem, we względzie Summ na Dobrach iey zaingrosowanych, a zarazem Wierzycielem, we względzie summ na Dobrach innych właścicieli zapisanych; po zniesieniu zatem moratorium, ogrom processów wzaiemnych, zagrażał zniszczeniem tyloliczuym familiiom, gdyż niedostatek gotowizny w kraiu nie dozwalał ściągnienia należności, i zaspokoienia niemi własnych długòw; w takiem zaś położeniu, ciśniony Właściciel ziemi processami od swych Wierzycieli, cisnąćby nazwaiem był przymuszony dłużników swoich, chociaż bez pewney nadziei pomyślnego skutku. — Niedostatkowi temu zaradziwszy Prawodawca, ustanowieniem Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego nadał tem samem właścicielom Dóbr Ziemskich możność zaspokoienia długów swych; lecz obok tego zakreślił zarazem zwłokę czasu do opłaty owychże do dnia 12 Czerwca 1826 roku. Dyrekcyie zatem Towarzystwa, wykonywaiąc toż Prawo, miały termin ten na ciągłey uwadze; przeniknione zaś będąc, z iedney strony, ważnością przedmiotu, wygotowania na termin ten zażądaney ilości Listów zastawnych przez Właścicieli, którzy przepisów tegoż Prawa dopełnili, widziały z drugiey strony, iż krótkość czasu, kilkomiesięcznego tylko od ich zawiązania się, do wzmiankowanego wyżey terminu, nieprzełamane prawie, stawiała im przeszkody; — Lecz Dyrekcyie złożone będąc z Obywateli, wyborem i zaufaniem współziomków swych zaszczyconych, nie dały się żadnego rodzaiu prz szkodami, na moment nawet wstrzymać.

Przedstawić się maiące zdanie sprawy wykazuiąc wszelkie czynności Dyrekcyi udowodni zarazem, iak znaczną ilość Listów Zastawnych Właściciele Dóbr Ziemskich, istotnie uzyskali; lecz iakie skutki, obieg listów tych w oczyszczeniu Dóbr Ziemskich, z długów powyżey wzmiankowanych sprawił, w następnym dopiero czasie, wykazanem zostać będzie mogło; teraz bowiem, Dyrekcyia, nawałem prac zaięta, całą dążność swą, na to szczególniey zwróciła, aby pomoc iaką Właściciele Dóbr Ziemskich z dobroczynnych rozrządzeń Prawodawcy, uzyskać mogli, pomimo wszelkich przeszkód i trudności, rzeczywiście ich doszła.

Wezwanym będąc z Woli Nayiaśnieyszego Pana do zaszczytnego urzędowania, które piastuię, świadkiem naocznym byłem tych poświęceń się i prac, którym się ciż, z grona Stowarzyszonych wybrani Obywatele, tak w Dyrekcyi Główney, iako też Szczegółowych zasiadaiący, oddawali. — Do Was należy, zebrani w Komitetach Obywatele, pod Prezydencyią JO. Xięcia Ministra Przychodów i Skarbu, ocenić, po wysłuchaniu zdania sprawy, czyli też prace i usiłowania zamierzonego dopięły celu.

Kurs Listów Zastawnych
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez 1go Kuponu.

Przedaiący żądaią zł. 77 gr. 15.
Kupuiący ofiaruią — 77 — 15.
Istotnie tak przedano.
W Warszawie d. 15 Lutego 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Niedawno do pewnego domu w naszey stolicy przyszła uboga stara niewiasta, prosząc o wsparcie: — "Czemu nie pracuiesz? zawołał niegrzeczny służący w przedpokoiu.— "O mnie nie idzie (odpowie staruszka) ale o matkę,, — alboż ieszcze masz matkę? — "matka iuż umarła, lecz została iey matka, maiąca teraz lat 109, biedaczka dręczona chorobą i niedostatkiem.,, — Lokay skruszył się, poszedł przekonać się i istotnie znalazł Franciszkę Modecką w takim stanie, o iakim doniosła iey wnuczka, maiąca lat blisko 60.

DODATEK
DO N^ro 16.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 25 LUTEGO 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O° z.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Luty	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 5, 752	— 19.0	80	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
12	„ 4, 793	— 6. 3	74	Połud: Ws: słaby	Pochmurno	
20. 3	„ 4, 138	— 5. 2	63	„ „	Pogoda	
9	„ 3, 000	— 7. 4	78	„ „	Pochmurno	
7	27 2, 407	— 7. 5	83	Połud: Ws: słaby	Pochmurno	
21. 12	„ 2, 158	† 1. 1	68	„ „	Słońce z Chmur:	
3	„ 1, 849	— 1. 6	66	„ „	„	
9	„ 0, 873	— 6. 1	82	„ „	Pogoda z Chmur:	
7	26 11, 770	— 7. 0	84	Wschodni słaby	Pochmurno	
22. 12	„ 11, 273	† 2. 4	72	„ „	„	Snieg.
3	„ 11, 137	-- 2. 0	76	„ „	„	
9	„ 11, 578	— 0. 8	86	Zachodni średni	„	Snieg.
7	27 1, 820	— 4. 0	81	Zachodni średni	Pochmurno	
23. 12	„ 3, 288	— 1. 7	67	Połud: Ws: mocny	Słońce z Chmur:	Snieg.
3	„ 3, 329	— 1. 5	67	„ „	„	
2	„ 3, 697	— 5. 1	75	Zachodni średni	Pogoda z Chmur:	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Madrytu. d. 2 Lutego.

Przybył tu nowy Poseł Saski, Hr. Pozen, z swoim orszakiem.

Poseł, Angielski, P. Lamb, ciągle tu ieszcze bawi, równie iak Jenerał Saarsfield, który iak słychać, nie chce naczelnego nad woyskiem nagranicznem obiąc dowodztwa dopóki znaydować się przy nim będą Jenerałowie Sexti i Rodil.

Dnia 28 z. m. przybyło tu 3 nadzwyczaynych gońców do Ministra woiennego, ieden z Galicyi, a dwóch z Estramadury. Z przywiezionych przez nich pism zrobiono przeciw zwyczaiowi taiemnicę; zgaduią iednak, iż dowodzący w Galicyi Jenerał Eguia pisze o zanoszących się w okolicach Ferrolu, Koruny, San Jago i Vigo wielkich zaburzeniach z strony Konstytucyionistów, ieżeli dostateczne osady nie będą do tych miast posłane. Wiadomo, iż duch liberalny więcey utrzymuie się w Galicyi od roku 1823 niżeli w innych prowincyiach.

P. Calomarde ciągle iest ieszcze Ministrem łask i sprawiedliwości. Jenerał kapitan San Juan i Eguia utrzymuią się zawsze ieszcze na swoich urzędach. Jenerał Karyoial sprawuie także ciągle swóy urząd jenerała inspektora ochotników. Oddano na pozor (iak Dziennik Paryzki Konstytucyionasta pisze) dowódcę twierdzy Ciudad Rodrigo, Don Becega, pod sąd woyskowy, iż powstańcom Portugalskim pod Silveirą wydał 6 dział; lecz pewnemi iesteśmy, iz będzie za niewinnego uznany. Minister sprawiedliwości zalecił Intendentowi policyi w Galicyi ażeby uwięzić kazał wszystkie członki taynych towarzystw, które stósownie do wyroku J. K. Mci nie wyznały swych błędów Władzy duchowney.

Rządowa nasza Gazeta nie zawiera żadnych więcey doniesień o konstytucyynem Portugalskiem woysku; nowy iey Redaktor Reinozo miał znowu zostać oddalony, ponieważ sądzono, iż przez swoie doniesienia ośmielał zuchwałość liberalistów.

Oddalony Jenerał kapitan Longa mieszkać na przyszłość ma w Santonie lub Burgos de Oseka lub też w St. Ander (w Austryi).

Mówię o oczyszczeniu korpusów ochotników w całem Krolestwie; wszyscy nie posiadaiący żadney własności maią bydź z nich oddalonemi i składać się tylko będą z właścicielów, urzędników i rzemieślników; będzie to nieiako gwardyia narodowa, w którey tylko posiadaiący własność lub oddaleni od woyska officerami bydź mogą.

Zmarły Biskup Segowii zostawił w swoich szpichlerzach 50,000 fanegów pszenicy, ięczmienia i innego zboża z przychodu dziesięcin. Zapas ten bardzo przydaynym iest dla woyska naszego w dawney Kastylii.

Drogi nasze zapełnione są rabusiami. Od woyny domowey nic podobnego niesłyszano. Goniec Austryiacki o ćwierć mili od stolicy był przez nich zatrzymany. W Velez Malaga stracono kilkunastu w publiskich wsiach schwyconych rewolucyionistów. W Alikante i Walencyi przetrząsała policyia niektóre domy.

Dnia 29 z. m. P. Recacho wydał tu rozporządzenie przeciw potwarczem i zdradzieckim pismom, które rozszerzane są w Hiszpanii. Tyczy się to zapewne wyszłego niedawno w Anglii paszkwilu przeciw Królowi Ferdynandowi.

Podług listu z Ciudad-Rodrigo powstańcy Portugalscy w ucieczce przez góry Beiry unosili działa i prochownice na ramionach, gdy tymczasem tylna ich straż ucierała się z woyskiem konstytucyynem. Na granicy Hiszpańskiey dobrze przyiętemi zostali; w Gallegos odbyła się nawet z powodu ich przybycia processyia. Poźnieyszy list z tegoż miasta mieni sprawę buntowników za zgubioną. Trzey jenerałowie, mnóstwo Xięży i Zakonników przybyło do tego miasta, gdy tymczasem pozostali w Portugalii officerowie i żołnierze, korzystaiąc z ogłoszonego przebaczenia poddali się Rządowi konstytucyynemu. — Nagłe osadzenie twierdz Elvas i Campo-Major przez woyska Angielskie przypisane potrzebie pozbycia ich się z Lizbony.

Z Bogota d. 28 Listopada.

Dnia 14 b. m. o godzinie 10 z rana zobaczyła znowu Bogota Oswobodcę i Prezydenta naszey Rzpltey Boliwara. Intendent, Municypalność i mnóstwo obywateli wyszli aż do Fontivon, i przyięty był z radością nie do opisania iako posłaniec pokoiu. W pałacu przyięli go Viceprezydent, Ministrowie i znakomitsi obywatele. Na życzenia szczęśliwego powrotu godnie odpowiedział Boliwar. Wieczorem dany był dla niego wspaniały obiad. Dnia 23 stawionemi przed nim byli sprawuiący interessa różnych narodów. Tegoż dnia wydał następuiący wyrok:

"Szymon Boliwar, Oswobodca, Prezydent Kolumbii. Zważywszy niespokoyny stan Rzeczypospolitey od zayściów w Wenezueli, z powodu różnych zdań o kształcie rządu, z obawy woyny domowey, i dla uratowania Kolumbii tak od wewnętrzney, iako też obcey woyny, tudzież dla usunięcia obawy względem napadu wspólnego nieprzyiaciela; zważywszy, iż większa część departamentów oświadczyła się za udzieleniem Prezydentowi Rzpltey nadzwyczayney władzy do przywrócenia zgody i utrzymania nierozdzielności Rzeczypospolitey; zważywszy nakoniec, iż rada wykonawcza orzekła, że nastąpił wypadek w 128 artykule konstytucyi przewidziany i zwołała Kongres, który wkrótce ma się zgromadzić; nadto, że winienem odpowiedzieć położonemu we mnie zaufaniu utrzymania dotychczasowey konstytucyi, dopóki Naród przez swoich reprezentantów w sposobie ustawami przepisanym nie wyrzeknie czyli ma bydź zmienioną, przeto postanowiłem: 1) Oświadczam, iż oznaczone w 128 artykule konstytucyi nadzwyczayne pełnomocnictwo przyymuię; częścią dla zapewnienia wewnętrzney spokoyności, częścią dla zasłonienia Rzpltey przeciw bezprawiom i obcey woynie. 2) Podczas moiey niebytności w Bogota Viceprezydent Władzy wykonawczey ma takąż moc w tych częściach Rzpltey, w których ia iey sam wykonać nie potrafię. 3) Konstytucyia i ustawy zostaią w swey mocy, wyiąwszy przypadki, w których wypadałoby użyć powyższey nadzwyczayney Władzy. 4) Na naypierwszym Kongressie zdana ma bydź sprawa o tem wszystkiem, co z mocy 128 artykułu konstytucyi nastąpiło. — Sekretarz do spraw wewnętrznych ogłosić ma i uskutecznić niniejszy wyrok. Działo się w Bogota dnia 23 Listopada 1826 r. z podpisem własney mey ręki i Sekretarza spraw wewnętrznych.,,

(Wzmiankowany wyżey 128 artykuł konstytucyi Kolumbiyskiey nadaie Prezydentowi moc użycia nadzwyczaynych środków w czasie wewnętrznych zaburzeń, powstań, zagrażaiących powszechnemu bezpieczeństwu i przeciw nagłemu napadowi nieprzyiacielskiemu; lecz moc ta ograniczona iest na czas potrzeby.)

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, d. 25 b. m. daną będzie Wielka nowa nigdy tu niewystawiona Czarodzieyska Opera przez P. Theaulon napisana, z muzyką sławnego Boieldieu w 3ch aktach: *Czerwony Kapelusik* (le Chaperon rouge.)

UWIADOMIENIE.

P. Bartłomiey Bosco, rodem z Turynu, artysta rzadkiego rodzaiu, znany iuż zaszczytnie z Gazet Hamburgskich, Lipskich, Berlińskich, Warszawskich, Petersburgskich, na końcu z Gazety Lwowskiey i innych pism, przybył tu w tey chwili, i zamyśla wkrótce otworzyć swoie machaniczno-fizyczne Wystawienia. Wiary godne iego świadectwa, wyborny i kosztowny iego Apparat kunsztu, iako też okoliczność, że miał zaszczyt wystawiać swe Sztuki przed Królem Angielskim w Hanowerze, przed Królem Pruskim w Berlinie i w Potsdamie i przed całą Rodziną Cesarską w Petersburgu, zasługuiąc na pochwałę Wysokich tych Osób, i nawet, że był w pochlebnym sposobie do naypierwszych kompanii w stolicach rezydencyonalnych miasta wzywany i dobrze przyymowany, każą się spodziewać, że i tu odpowie oczekiwaniom naszem i zrządzi nayprzyiemnieysze zabawy wieczorne.

Wielbiciel i znawca Kunsztów.

DONIESIENIA.

Pisarz Trybunału I. Instancyi M. W. Krakowa i Jego Okręgu, podaie w myśl Art: 96 Ustawy Exek: do publiczney wiadomości, iż cały Dworek z Ogrodem i przyległościami pod L. 26 na Piasku przy Krakowie w Gminie VII. stoiący w połowie do P. Abla Gorgi należący, lecz podzielonym bydź niemogący, sprzedanym zostanie przez publiczną Sądową

licytacyią na żądanie P. Wincentego Kirchmayer, P. Piotra Steinkeller kupców i Obywatelów M. W. Krakowa, i Staroz: Jonasa Gelwerth Wexlarza, a to w drodze exekucyi przeciw temuż P. Ablowi Gorgi na satysfakcyią Summ następuiących:

a) 12,376 złp. 26 gr. Panu Kirchmayerowi.

b) 2,605 — 20 — Panu Steinkellerowi.

c) 1,524 — 28 — Staroz: Geldwerthowi z procentami i kosztami, po potrąceniu odzyskaney iuż w ogóle summy 11,281 złp. 8 gr. resztuiaco-należącycych się.

Cena pierwszego wywołania całego Dworku iest 8500 złp. w monecie srebrney.

Warunki licytacyi ustanowione wyrokiem Trybunału I. Instancyi M. W. Krakowa, dnia 9go Stycznia 1827 r. zapadłym prawomocnym, są następuiące:

1) Maiący chęć licytowania złoży 850 złp. w srebrze tytułem vadii, które w razie niedopełnienia warunków utraci nowa na iego szkodę licytacyia ogłoszoną zostanie; popieraiący są wolni od vadii składania.

2) Nabywca zapłaci koszta exekucyine po wręczeniu sobie wyroku, na ręce popieraiącego Adwokata.

3) Nabywca zapłaci podatki iakieby się okazały zaległe do Skarbu.

4) Widerkaufy iakieby się okazały zostaną przy nieruchomości z obowiązkiem opłacania procentu.

5) Nabywca po potrąceniu vadium, kosztów exekucyinych i podatków zaległych, resztuiącą summę wylicytowaną aż do skutków klassyfikacyi przy sobie zatrzyma, którą po nastąpioney kalassyfikacyi Wierzycielom użytecznie umieszczonym z procentem od dnia zalicytowania wypłaci.

6) Cena pierwszego wywołania całey nieruchomości w ilości 8500 złp. ustanawia się.

Licytacyią tę popiera P. Wincenty Szpor Adwokat O. P. D. z strony exekwuiących wierzycieli stawaiący.

Licytacyia odbywać się będzie w Sali Audyencyonalney Trybunału I. Instancyi M. W. Krakowa pod L. 106 w Krakowie, od godziny 10 rano w terminach:

1. Dnia 1 Maia)
2. Dnia 5 Czerwca) Roku 1827.
3. Dnia 10 Lipca)

Na takową licytacyią wzywaią się chęć licytowania maiący, a zarazem w myśl prawa wzywaią się wszyscy Wierzyciele hypoteczni, wszystkie osoby prawa rzeczowe mieć mogące i wszyscy interessowani, ażeby pod prekluzyą na pierwszym terminie licytacyi złożyli na Audyencyi Trybunału wszelkie tytuły swych wierzytelności z wykazem pretensyi i ustanowieniem Adwokata. *Kuliczkowski*, P. T.

W Krakowie dnia 17 Lutego 1827 r.

Sędzia Trybunału I. Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Kommissarz upadłey massy Berla Kachane, zawiadomia Publiczność, iż zacząwszy od dnia 14 Marca r. b. o godzinie 9tey z rana odbywać się będzie w gmachu Sukiennic licytacyia publiczna ruchomości Berla Kachane, iako to: sreber, bielizny, mebli czyli sprzętów drewnianych, zwierciadeł i innych.

W Krakowie dnia 19 Lutego 1827 roku. (podpisano) *Habowski*.

W żydowskim mieście przy Krakowie w bużnicy starey sprzedaż przez licytacyią odbędzie się dnia 6 Marca r. b. o godzinie 9tey rano w drodze exekucyi Sądowey kosztowności: kulczyków dyiamentowych, rubinkowych różnych, pierścionków dyiamentowych, z kamyczkami złotych, dyiamentów, kamyczków emelirowanych, zegarków i innych, zaraz za gotową zapłatę w monecie courant, które można wprzód zobaczyć w sklepie w Każmierzu w domu pod L. 115. *Skorczyński*, Kom: Sąd.

W Krakowie dnia 22 Lutego 1827 r.

W dniu 6tym Marca r. b. 1827 r. o godzinie 9tey z rana w Krakowie w gmachu Sukiennic odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey licytacyia zatradowanych ruchomości, iako to: mebli różnych, kanap, krzesełek, zwierciadeł, zegaru, &c. &c. *Item* tegoż dnia o godzinie 2giey po południu w Krakowie na Kaźmierzu w żydowskim mieście pod L. 85, sprzedanemi zostaną różne sprzęty domowe, iako to: komody, kanapy, krzesełka, i piec żelazny. Chęć licytowania maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 23 Lutego 1827 r. H. *Sałomoński*, Kom: Sąd.